

Hannoverský Kronsberg - univerzální ekologické město - bude slavit 10. jubileum

Author: SF / pb | Published: 09.11.2009

Ekologie je v Kronsbergu, který je pozoruhodný i relativně krátkou dobou realizace (1994-2000), „vidět“ na každém kroku a ani zdaleka se neomezuje jen na zajištění nízké spotřeby energie. Důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí a přírodě je patrný už na celkové urbanistické koncepci čtvrti, která má být zároveň kompaktní urbánní strukturou i součástí okolní přírody včetně systému městského zemědělství. Jde přitom o projekt rozměry nezanedbatelný: v současnosti tady našlo domov 6 600 obyvatel, kterým slouží 3 300 bytových jednotek a rozsáhlá infrastruktura.

Od krajiny k vytápění

Ekologický rozměr sídliště Kronsberg začíná u promyšleného modelování jeho městské krajiny, kde se mimo jiné uplatnily přirozené vodohospodářské prvky (retenční nádrže, systém vsakování vody) a do níž je zakomponován přírodní element v podobě lesů, mokřadů i pastvin, které tvoří v zástavbě zelené koridory. Kronsberg má samozřejmě i ekologický energetický systém, s nímž koresponduje energeticky úsporný ráz všech budov v sídlišti, jehož součástí je i 32 staveb v pasivním provedení. Významnou součástí energetického systému je samozřejmě využití obnovitelných zdrojů energie - fotovoltaické články a malá větrná elektrárna, které doplňuje podzemní akumulční zásobník.

Výsledky důsledně ekologického přístupu k projektování i efektivního využití moderních i tradičních technologií jsou pozoruhodné. Kolem 40 % potřebné tepelné energie se získává ze solárních systémů, emise oxidu uhličitého jsou v porovnání s běžnou úrovní o 60 % nižší, o takřka třetinu se také snížila produkce pevného odpadu (mj. i díky domácímu kompostování). Průměrná spotřeba tepla k vytápění se v Kronsbergu pohybuje pod úrovní 56 kW/m²/rok, tedy víceméně v nízkoenergetickém standardu. Naproti tomu se nepodařilo snížit spotřebu elektrické energie. Původní propočty počítaly s její redukcí o 30 %, skutečnost ovšem oproti „normálu“ byla nižší jen o 6 % - čáru přes rozpočet všem kalkulacím udělal prudký rozvoj výpočetní techniky i narůstající počet domácích elektrických spotřebičů.

Ekologie psychologie

Pokud se o Kronsbergu píše či mluví, obvykle padají hlavně fakta a čísla z oblasti „technické“ ekologie: omezení emisí, nižší spotřeba energie, využívání obnovitelných zdrojů energie apod. Nikoli vedlejší roli ovšem v experimentálním hannoverském sídlišti hrála a hraje ekologie psychologická a sociální. Autoři konceptu se totiž v nespolední řadě snažili o vytvoření městského prostoru, který bude nejen málo zatěžovat životní prostředí (pokud mu nebude přímo prospívat), ale také bude příjemný pro své obyvatele, bude uživatelsky přátelský.

Na běžná lidská přání, potřeby a představy se myslelo už v celkovém urbanistickém konceptu. Kronsberg má horizontálně i vertikálně lidské rozměry. Rozloha sídliště není velká, hustota osídlení je celkem vysoká (v průměru 92 bytů na hektar), všechna důležitá místa a dominanty lokality jsou také díky tomu ve víceméně dochozí vzdálenosti. Celé sídliště je tvořeno domy o 3 či 4 podlažích, výšková hladina zástavby je tedy nízká. Tak jako jiná podobná sídliště má Kronsberg různá společenská centra, školská, zdravotnická a rekreační zařízení, obchodní a servisní síť apod. Na rozdíl od jiných se ale přímo v lokalitě podařilo vytvořit 3 000 pracovních míst, takže obyvatelé Kronsbergu přinejmenším částečně unikají obtížné nutnosti dojíždění za prací.

Architekti a projektanti se při své práci snažili dát také podstatně větší prostor konečným uživatelům svého díla (podobně jako např. v lineckém SolarCity jde i v Kronsbergu o tzv. sociální bydlení, 90 % bytů jsou nájemní). Na jedné straně nájemníci měli možnost ovlivnit vnitřní dispozice svých bytů, na druhé se prostřednictvím různých setkání budoucích obyvatel města v jejich rámci formovaly různé skupiny podle druhu preferencí (například rodiny s dětmi, starší lidé, zájemci o ekologickou problematiku). Těmto skupinám pak byly podle možností přidělovány byty v určitých částech sídliště. Snahy o kvalitní a nekonfliktní sousedské vztahy pak jsou doslova koncentrovány v bloku Habitat, kde spolu žijí Němci a představitelé různých etnických, kulturních či náboženských menšin.

Zdá se, že tvůrci experimentálního hannoverského sídliště dosáhli stanovených cílů i v tomto ohledu. Město tvrdí, že mobilita, respektive fluktuace obyvatel Kronsbergu je minimální, informační materiály s pochopitelnou hrdostí uvádějí i to, že sídliště nezná vandalismus a to ani v podobě všudypřítomných grafitti.

Nejen proto je hannoverský pokus o vytvoření města pro XXI. století všeobecně považován za úspěšný. Technicko-ekologické parametry Kronsbergu se staly referenčními hodnotami pro podobné „udržitelné“ projekty, a to v mezinárodním měřítku. V Německu samotném je Kronsberg vzorem pro podobná sídliště, například mnichovské Nest Sola2. A samotné sídliště má další rozvoj ještě před sebou - původní projekt počítá se zhruba dvojnásobnou velikostí.

Společnost Envi A. pořádá 12.11. diskusní setkání „Zelené projekty: ekologická města a udržitelná výstavba“. Setkání je určeno pro širší odbornou veřejnost, která se zajímá nebo uvažuje o podobné výstavbě. Prezentovány budou především konkrétní informace a zkušenosti z fungujících ekosídel v zahraničí. Zaměříme se jak na environmentální aspekty, tak i sociální a ekonomické. Více informací najdete na www.envi-a.org.

09.11.2009 09:24, SF / pb